

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Vitium patens an manifestandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

maioris eius partem: opponit interim venditor morbum fuisse repentinum, atque ex praesentia. Ni sic sibi emptor persuadeat, advocet Anato-lias, qui viscera ex arte naviter explorant. Quis sciat, qui visceribus vacuas aures daret? & ratio esse, ultionis, quia tanti res apud communes aestimatio- nis potest, quia tanta bona fide expertibus valet, quanta eius bonitas bona fide expertibus valet, qui nullum respectum habere ad occultissimam vicia, consueverunt. Vide, quae non multo post di-

ponit quatuor superint quæstiones, faciles duæ; duæ quantum molestiores.

Res vendita solum vitiosa ex parte.

Quæstio prima facilis: Quando plura singul ven- duntur, quorum aliqua sunt notabiliter vitiosa, aliqua tamen, et tunc validus, an invalidus contractus. Respondet, cum Bonac. *contract. d. 3. q. 2. p. 6. num. 3.* Res citata, vel res habent inter se connexionem, specta- culum emens, & invalidus erit quoad omnia, frustra- tur enim suo fine emptor; Vel non habent, & tunc validus erit, quoad partem non vitiosam, quia tunc ma- ior pars illud latus: *Vile per inutile non vitiatur*. Vendis duos equos ad equitandum; constat vendis eisdem duos equos ad thedram tra- hendum, nulla est venditio, si alter e. equis inveniatur.

Fructus rei vitiose vendita cuius?

Quæstio secunda facilis: Quando propter præ- cedentem colorem refertur venditor rem quam vendidit, cuius erunt ij fructus, quos forte produxit res se empta. Respondet, cum res fructificet pro Domino, eisdemque perit quando contractus fuit in validus, si res erant venditoris (ut etiam ipsi res perisset si perisset) deductis tamen expensis ab emptore forte factis, & compensato damno, si quid ab eodem ex vitiosa illa venditione ac- cepit fuit. At verò quando fuit validus, erunt emptori, quia tunc emptor factus fuit Dominus rei. Ita idem *lib. 1. §. 18. alios citans.*

Vitium patens an manifestandum?

Quæstio tertia molesta est: An vitium patens no- tabile, e.g. equum esse monoculum, debeat ex iustitia manifestari emptori, qui illud non advertit?

Respondet, hac in quæstione maxime advertendum esse, aliud esse tacere, seque habere negativè, aliud, verbis, aut facto, positivè abscondere vitium. Hoc posterius nunquam licet: Vnde damnamus passim eos, qui de nocte, vel sub tenebris, vel admixtas cum bonis datà opera merces vendunt, ut earum vitia non advertantur, & eos, qui infundunt guttam argenti vivi in equum hebetem, quo generosus appareat, & eos, qui sub ver- bis his tegere sagunt sue rei, verbi gratia, equi vitium. Vnde hunc equum quasi tecum, quasi claudum, quasi facium (sic loquuntur Siculi) plenum ossibus &c. Ratio est, quia quidnam est decipere, si hoc non sit? Te- gere volunt: (dixi) nam si sic dicatur sincerè, ne re- puerit ad damna forte futura, vel forte occulta, tunc positivè non est positivè decipere, sed prudenter agere, ut modo *num. 29.* dictum est. Illud prius, hoc est, ta- cere manifestum vitium, non est improbabile carere iniustitia, si res vendatur iusto pretio, & sine pericu- lo damni alterius. Ita Turr. *d. 58. dub. 2.* alique apud *Dumam part. 1. tract. de contract. resol. 39.* Bonac. *loc. cit. num. 13.* alios citans. *Dicastill. lib. 2. de iustit. tract. 9. disp. 4. dub. 9. m. 13.* cit. D. Thom. Molin. Azor. Navar. aliof- que, quia venditor non obligatur facere partes em- ptoris, ostendendo ea, quæ ex se patent, & videre fa- cile potest emptor. Si tamen ex inculpabili inadverten-

tia, vel hebeti sensu, vitium manifestum emptor non videat, obligabitur venditor illud ostendere, quia ven- ditor obligatur tradere rem, non vitiosam, & ex alia non habet hic excusationem ductam ab emptoris prudentia cui se committere possit?

Interrogatus de vitio, quid respondebis?

33. Quæstio quarta præcedente molestior: An ven- ditor interrogatus de mercis bonitate, vel malitia obli- getur, semper, & quādoque vitium notabile pa- tescere? Respondeo obligari, non solum, quando ex- pressè, sed etiam quando tacitè emptor interrogat, ut si emptor ostendat se vinum, verbi gratia, emere, quia illud diu servare vult, id enim est tacitè interrogare de bonitate vini. Ratio est, quia secus dolus daret causam contractui, & consequenter invalida esset venditio. Excipe primò, nisi venditor sincere, & sine fraude aperte emptori fateatur se nolle rem suam vendere, nisi prout est, iuxta modò dicta *num. 29.* Excipe secundo, quando vitium est parvi momenti, quo etiam cogni- to, iudicatur ex circumstantiis emptor empturus fuisse: tunc enim dolus non dat causam contractui, so- lum restituendus erit excessus pretij, si carius, quam valeat, res vendita sit. Verum, si vitium sit dicti parvi ponderis, & nihilominus ex circumstantiis cognosca- tur, eo vitio cognito, emptor empturus nequaquam fuisse, invalida est venditio, quia ea tunc equipara- tur venditioni conditionata, sic *Nolo emere, si adsit hoc vitium.* Cum igitur adsit vitium, decet consensus, ut supra dictum est in *Notatione secunda*, & conse- quenter obligabitur venditor pretium totum reddere, remque sibi resumere, nisi aliter voluerit em- ptor.

De vendente rem incogniti valoris.

34. Iam verò occasione vitij non cogniti in re, de quo hæcenus disputavimus, dicamus aliquid: Primò, de valore rei non cognito: Secundò, de ipsa re non cognita: Tertio, de vitiosa solutione per monctam factam. Quoad primum, id explicabitur discutiendo venditionem quandam, quam olim Mellanæ contigisse, memini.

Nobilis quidam Vir vendidit cuidam, exiguo pre- tio, vas antiquum prægrande in Conchæ formam ex- pansum, rude aspectu, & ut putatur ex vulgari me- tallo solum; Voluit ergo emptor ex vase illo centum circiter librarum ponderis, aliud elegantioris formæ, & magis ad usum accommodatum constare: sed inter fundendum adverterunt periti Artifices, illud constare ex ære Corinthio prætiosissimo, quare separa erunt aurum purissimi quasi libras triginta, totidem circiter ar- genti, reliquum æris, ac stanni. Ut rem venditor inauduit (statim enim fama, quasi de invento thesau- ro per Urbem increbruit) ad Iudices rem detulit, recu- peraturus, si potuisset, potum, ut ipse clamabat, in- sum rei à se per errorem venditæ. Quid Iudices illi de- creverint, ego gravissimis tunc dissentus negotiis non adveni: nunc verò, cum hæc scribo, eiusmodi casus in mentem venit, & quid decernendum in conscientia fuisset subscribo.

35. Profectò casus novus non est, solet enim de eo disputari ab Authoribus, Salon. Less. Bannez, Molin, Re- ginald. aliisque apud *Dicastill. lib. 2. de iust. tract. 9. disp. 4. dub. 9. m. 13.* sub exemplis de gemma, herba pretiosa, rudè auro, & similibus ab eementibus, vel vendentibus minus cognitis, de quibus, antequam resolutionem de incognito illo vase afferam, sic statuo.

36. Si quis emit vitrum, quod communiter tale existimabatur, & pro vitro illud alteri vendidit, sed deinde in manu tertij cognita est gemma, ad nihil te- netur hic posterior emptor, sicuti nec ille prior, si il- lam post emptionem, ut gemmam cognovisset. Idem solet